

Blij dat jij er bent!

Dienst op zondag 1 januari 2017, Nieuwjaarsdag om 10.30 uur in de Ontmoetingskerk

Protestantse
Kerk

Voorganger: ds. Peter van der Schans
Organist: Arie Metaal

Protestantse gemeente te IJsselstein

De paaskaars brandt

Ruimte voor ontmoeting in de hal en de kerkzaal

10.00 uur

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen. De ouderling van dienst geeft de voorganger voor de tafel een handdruk, de voorganger gaat achter de tafel staan.

De stilte ontstaat

De voorganger spreekt woorden van welkom:

Blij dat je er bent!

Ook in het nieuwe jaar!

*Hier lijfelijk aanwezig,
of digitaal met ons verbonden.*

Fijn, dat we elkaar hier mogen treffen in het huis van de Heer.

Vandaag beginnen we anders dan anders.

We gaan het een paar maanden proberen.

Om beide aspecten van ons samen zijn te waarderen:

*de onderlinge ontmoeting met al het praten met elkaar.
 En de stille, maar door passend orgelspel
 toch ook gevulde toewijding
 aan de ontmoeting met God.
 Ook de beamer zal iets intensiever gebruikt worden:
 op elke dia staat onderaan in een andere kleur wat er op de volgende dia te zien zal zijn.
 En dus ook wat er in de dienst zal volgen.
 Stap voor stap.
 Ook daarvoor geldt dat uw reacties ter verbetering welkom zijn.
 Voor nu een goede en gezegende dienst.
 We bereiden ons in stilte voor op deze viering.*

De voorganger sluit af met: “We bereiden ons in stilte voor op deze viering.” De voorganger gaat zitten.

AAN HET BEGIN

Er ontstaat een korte stilte. In deze stilte klinkt kort orgelspel ter toewijding.

Stil gebed

Voorganger en gemeente gaan staan
 (Mocht staan voor u lastig zijn, dan blijft u vanzelfsprekend gewoon zitten)

Groet

Bemoediging (staande)

Gemeentezang: Intochtspalm (staande): Psalm 8:1 en 6

Gebed aan het begin (staande)

*Lieve God,
 dank U wel voor dit nieuwe jaar, 2017.
 We bidde U, dat alles waar we van dromen uit mag komen.
 Dat alle mensen de goede voornemens die ze hebben, volhouden.
 Dat alles wat de mensen elkaar toe wensen ook gebeurt.
 We bidde, dat we elkaar ook helpen om wensen uit te laten komen.
 Dat brengt Uw vrede dichterbij.
 Dank U voor de geboorte van Jezus,
 want met zijn naam laat U ons zien,
 dat U altijd met ons bent om ons te helpen
 als het goed gaat, maar ook als we het moeilijk hebben.
 Onze grootste wens voor dit jaar is,
 dat Uw liefde overal te zien zal zijn.
 Amen.*

(We gaan zitten)

Gemeentezang: Lied 511:1, 2, 6 en 7 (één keer voorspel)

Smeekgebed, besloten met gemeentezang: *Heer, ontferm U!*

*Here God,
u hebt ons samen geroepen,
naam voor naam,
mens voor mens.
We mogen ons gekend weten bij U.
We bidden U voor de naam-lozen,
voor wie niemand kent;
voor wie hun naam niet of niet meer horen noemen.
We bidden U voor wie alleen nog maar een nummer is;
een getal ergens in het geheugen van een computer.
Niks menselijks meer, opperste zakelijkheid.
Laat ieder gekend zijn bij U.
Laat ieder in hun eigen omstandigheden bekend zijn bij U.
Voor naam-lozen en nummers bidden en zingen we samen:
...*

Gemeentezang (loflied): Lied 487:1

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord:

*Here God,
Van ver, van oudsher aangezegd,
een naam, opnieuw op ons gelegd,
een woord, dat onze monden vult,
een lied, dat Gods gelaat onthult.*

*O woord, zolang ons togedaan,
zet ons opnieuw tot zingen aan:
gezegend, hier en overal
die is, die was, die komen zal!
Amen.*

(Lied 326:5 en 6)

Gesprek met de kinderen

(Er waren geen kinderen; dus kort iets verteld van wat ik had zullen doen.)

Jozef en Maria zijn blij dat Jezus er is, daar gaat het verhaal vandaag over.

Pak het geboortekaartje en vertel dat bij ons de meeste ouders een paar dagen nadat een baby geboren is kaartjes versturen om te vertellen dat het kindje is geboren en hoe het heet.

Bij Jozef en Maria is dat anders: hoe de wereld weet dat het kindje geboren is, hebben we met kerst gehoord.

Vandaag krijgt hij een naam, een bijzondere naam. Een naam die iets betekent.

Mijn geboortekaartje.

Hoe heten de kinderen?

Bij veel namen is een verhaal: waarom hebben je vader en moeder je die naam gegeven? Weten de kinderen het verhaal van hun naam? Wil iemand het vertellen? Of kan een van de ouders dat verhaal vertellen?

We zingen met de kinderen: Lied 513

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Eerste Schriftlezing: Jesaja 43:1-7

¹ Welnu, dit zegt de HEER,
die jou schiep, Jakob, die jou vormde, Israël:
Wees niet bang, want ik zal je vrijkopen,
ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!
² Moet je door het water gaan – ik ben bij je;
of door rivieren – je wordt niet meegesleurd.
Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren,
de vlammen zullen je niet verschroeien.
³ Want ik, de HEER, ben je God,
de Heilige van Israël, je redder.
Voor jou geef ik Egypte als losgeld,
Nubië en Seba ruil ik in tegen jou.
⁴ Jij bent zo kostbaar in mijn ogen,
zo waardevol, en ik houd zo veel van je
dat ik de mensheid geef in ruil voor jou,
ja alle volken om jou te behouden.
⁵ Wees niet bang, want ik ben bij je.
Ik haal je nakomelingen uit het oosten terug,
uit het westen breng ik jullie bijeen.
⁶ Tegen het noorden zeg ik: Geef hier!
Het zuiden gebied ik: Laat los!
Breng mijn zonen terug van verre,
mijn dochters van de einden der aarde,
⁷ allen over wie mijn naam is uitgeroepen,
en die ik omwille van mijn majesteit
geschapen heb, gemaakt en gevormd.

Gemeentezang: Lied 655:1, 3 en 4

Tweede Schriftlezing: Lucas 2:21

21 Toen er acht dagen verstreken waren en hij besneden zou worden, kreeg hij de naam Jezus, die de engel had genoemd nog voordat hij in de schoot van zijn moeder was ontvangen.

Gemeentezang: Lied 781 (één keer voorspel)

Verkondiging:

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Het gaat vandaag over namen, en in het bijzonder over de naam Jezus.

Vorige week zaterdag, 24 december, stond er een kort verhaal, een essay van de schrijfster Vonne van der Meer in *Trouw*. Ze heet oorspronkelijk van zichzelf Yvonne, en haar naam is gaandeweg veranderd in Vonne.

Het verhaal heet 'En hoe heet ze?' Of ook wel: 'De vraag der vragen.' Het past helemaal bij de betekenis van een naam. En hoe een naam functioneert, ook in onze tijd. Ik lees er stukken uit voor. Niet alles – dat is zelfs voor een kort verhaal te lang. Vonne is in Nederland, thuis. Maar ook in Brussel waar ze gastlessen geeft.

November 2016

Het langverwachte telefoontje om half twee 's nachts, daags voor ik weer naar Brussel vertrek: 'Het is een meisje, en ze heet Olivia.' Hij zegt het nadrukkelijk, het klinkt als O Livia. Dan volgt de tweede naam: Rijke, een afkorting van de naam van zijn overgrootmoeder, Marijke. Mijn zoon stamelt hoe mooi zijn dochter is. De eerste woorden over zijn eersteling kan ik amper verstaan. Negen maanden lang spraken wij over haar als het kindje, of de baby, of ons aanstaande kleinkind; in het begin nog voorzichtig, gaandeweg al vrijmoediger, hoewel het nooit echt leek te wennen. De ouders wilden het geslacht niet op voorhand weten, en als iemand 'hij' zei, voegden zij er vlug aan toe 'of zij.' De moeder hield ons op de hoogte door de kleine onbekende met van alles te vergelijken. Het is nu zo groot ongeveer als een druif, een abrikoos, perzik, mango. De hele fruitschaal kwam eraan te pas tot haar almaar omvangrijker, indrukwekkender buik voor zich begon te spreken.

Nu is ze er dan, we hoeven geen metaforen meer voor haar te verzinnen. Haar ouders hebben haar een naam gegeven. De naam die maandenlang boven aan het lijstje meisjesnamen prijkte was eerst nog geheim, maar nu niet meer. Nog voor we haar straks te zien krijgen, heeft de naam al geklonken. De naam bestond al voor zij ter wereld kwam. Bij elke ontmoeting met een onbekende zal ernaar gevraagd worden: hoe heet je? De eerste vraag, op ieder in te vullen formulier. Het laatste woord onder haar brieven, kaartjes. De rest van de nacht proef ik de klanken. Je kunt haar naam voluit zeggen, maar ook afkorten, van heel vrouwelijk naar jongensachtig. Ze kan er alle kanten van zichzelf mee verkennen, de wijde wereld mee bereizen. In Londen kan ze Olivia heten, in Brussel Lieve, mocht ze dat willen.

Dan verplaatst het verhaal zich naar Brussel. Vonne is ingegaan op een verzoek om daar gastschrijver te worden. Het is **twee jaar eerder**. Ze zal veel alleen zijn. En ze zal erg moeten wennen aan het gemis van wat ze noemt 'de goedemorgen-man'. Die zegt haar namelijk bij het wakker worden: 'Goedemorgen, Vonne'.

En dan schrijft ze verder:

In Brussel leer ik hoe belangrijk het is dat een paar mensen je bij name noemen. Of een knikje van herkenning te krijgen, te geven. Die eerste weken zonder studenten ontdek ik een manier om toch mijn naam te horen. Geroepen te worden, eruit gepikt, ja, jou bedoel ik en niemand anders. Op de hoek van de Oude Graanmarkt en de Sint Katalijnestraat bevindt zich Mer du Nord. Daar schallen voortdurend namen over straat. Het is er altijd even druk, je kunt er oesters eten, mossels, inktvis, vissoep. Wanneer ik mijn bestelling doe vraagt de Italiaan achter de toonbank mijn naam, voor op de bon. Is het gerecht klaar dan wordt de naam van de klant omgeroepen. Paul, Luc, Charlotte ... Mijn naam? Ik aarzel een seconde en zie de jongen denken: och arme, ze weet niet meer hoe ze heet.

Maar hij weet niet dat ik kan kiezen. Al voor mijn eerste verhaal in druk verscheen, besloot ik voor mijn lezers Vonne te heten. Vonne, en niet Yvonne zoals in mijn paspoort stond. Het sprak vanzelf, ik werd door intimi toch al Vonne genoemd. Zij hadden me die naam gegeven.

Ik hoopte dat mijn lezers, zolang ze mij lezen, ook geen vreemden zouden blijven. Mijn oude naam klonk nog maar zelden, en de Y viel eraf als een dode tak.

Hier in tweetalig Brussel, aan de toeg bij Mer du Nord/Noordzee, besluit ik dat ik Yvonne heet. Een andere stad, een andere naam, die Yvonne is vast iemand anders dan Vonne. Wie zal nog moeten nog blijken, maar de nieuwe naam lijkt me een goed begin van mijn nieuwe leven.

'Yvonne', schalt het even later over het plein. Uit de mond van de Italiaan klinkt het als een aria. De klank tilt me op, en als ik weer land voel ik me al minder ontheemd. Het woord schuilnaam krijgt een andere betekenis.

Thuis of op reis, ik probeer iedere dag een half uur te zwemmen. In het Sheratonhotel is een zwembad, maar een los kaartje kopen kan daar niet. Ik moet lid worden van hun sportschool, en daarom een formulier invullen.

Wie mijn werkgever is? Lastige vraag. Ik zie de vrouw denken: och arme, ze weet niet meer waar ze werkt. Brussel, zou ik kunnen invullen. Want het is de stad die me de eerste zin van een verhaal zal geven, me aan het werk zet, me werk geeft.

Op het pasje dat me de volgende dag overhandigd wordt staat: Yvonne van der Steer. De vrouw achter de balie ziet de fout nog eerder dan ik. Ze verontschuldigt zich, biedt aan een nieuwe kaart te laten maken. Ik glimlach, schud van nee. Het is goed zo. Misschien is het beter in een vreemde stad ook een andere achternaam te dragen, een andere identiteit aan te nemen, Yvonne van der Steer te heten.

Wie weet wordt zij nog eens een personage in een verhaal dat zich afspeelt in de straten rond het Rogierplein, waar ze op een novemberavond in de schemering aangesproken wordt door een man die, begrijpt ze later pas, zich aanbiedt. Een gigolo, frivool woord voor zo'n wanhopig' beroep. Valt Yvonne van der Steer in zijn doelgroep: boven de vijftig en alleen? Niet armlastig zo te zien, alhoewel ze ruikt naar chloor, niet naar een duur parfum. Hij loopt een stukje met haar op, vraagt hoe ze heet. Bij hoge uitzondering heeft ze geen zin die vraag te beantwoorden. Haar naam noemen is blijkbaar ook: zich toevertrouwen. Hier ben ik. Door te zeggen hoe ze heet geeft ze al iets van zichzelf prijs. Loopt ze misschien zelfs gevaar. Hij geeft niet op. Laat me raden: Claudia, Elisabeth, Catherine? In de eindeloze rij namen die hij op flirtende toon opnoemt, komt ook de naam Yvonne voorbij. Vonne zou nu waarschijnlijk doorlopen, maar Yvonne blijft staan en neemt de man van top tot teen op. Een andere naam is meer dan een letter erbij of eraf. Het is het verschil tussen iets doen, of het laten. Yvonne spert haar neusgaten wijder en test of hij lekker ruikt.

Misschien kom ik Yvonne van der Steer nog eens tegen bij de bedelaars op de Boulevard Adolphe Max, de mannen en vrouwen die zij op weg naar het zwembad dagelijks passeert. Zij bedelen om geld. Yvonne van der Steer bedelt om een blik van herkenning.

Ik sla dan een stukje over en neem nog twee citaten mee.

Het ene is iets van wat ze uitlegt aan haar studenten. Een personage uit een verhaal moet een naam krijgen. Want:

Door een personage een naam te geven blaas je het leven in.

En het tweede en laatste stukje gaat weer over de tijd van

November 2016

Ik ben een week terug in de stad die nog steeds Brussel heet, maar zichzelf niet meer is. Een naam die verwijst naar fort of tombe zou haar beter passen.

Dat komt door de aanslagen die er geweest zijn. En als het dan weer tijd is om naar Nederland terug te gaan schrijft ze:

Wanneer ik na de laatste les van dit jaar mijn tas inpak vertel ik de studenten - andere dan vorige jaar, en het jaar daarvoor - dat het kleinkind dat een paar weken terug even ter sprake was gekomen, inmiddels geboren is. Een meisje, zeg ik, vanavond zie ik haar weer. Ik wacht op de vraag - de vraag der vragen. Uit twee, drie monden tegelijk klinkt het: Hoe heet ze?

Einde van mijn citeren.

Hoe heet hij? Hoe heet het kind in de kribbe? Zijn naam heeft al verschillende keren geklonken in de evangeliieverhalen. En werd al genoemd toen hij nog niet geboren was. Maar nu bij de besnijdenis op de achtste dag wordt zijn naam bekend gemaakt aan de gemeenschap. 'Jezus' is de naam.

Er staat bij Lucas: "... kreeg hij de naam Jezus, die de engel had genoemd..." In de oorspronkelijk Griekse tekst staat een ander woord voor 'noemen'. Dat is het woord 'roepen'. Jezus' naam wordt geroepen ... Dat doet denken aan al die keren, dat God mensen roept, direct, of via engelen of profeten. God die je roept, die je bij je naam roept ... Dat doet verder denken aan de woorden die we uit Jesaja 43 hebben gelezen:

*Wees niet bang, want ik zal je vrijkopen,
ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!
2 Moet je door het water gaan – ik ben bij je;
of door rivieren – je wordt niet meegesleurd.
Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren,
de vlammen zullen je niet verschroeien.
3 Want ik, de HEER, ben je God,
de Heilige van Israël, je redder.*

En dat ene vers helemaal:

"... ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!"

Jezus wordt bij zijn naam geroepen, hij heeft een roeping. Een roeping die al vaststaat vóór hij in de moederschoot ontvangen is. Waarmee Lucas duidelijk wil maken: God werkt met ons mee, aan de toekomst, aan de toekomst van vrede. En zijn roeping wordt zichtbaar in de naam: Jezus. Een naam die 'redder', of 'verlosser' betekent. Deze baby, nog maar acht dagen oud, zal verschil maken. Hij zal de wereld van de dood redden.

De naam 'Jezus' kun je op allerlei manieren vertalen. Elke stroming binnen het christendom kiest vaak zijn eigen vertaling: Bevrijder. Zaligmaker. Redder. Heiland. Heilbrenger. Helpman. Heelmaker. Genezer. En misschien nog wel andere. Misschien is het goed om niet bij één keuze te blijven. Maar ook eens een andere te gebruiken. Dan kunnen andere aspecten van Jezus naar voren komen.

Ik moet hier ook steeds denken aan de doop. Als je naam wordt verbonden aan de drie-ene Naam van God.

God heeft zich aan mensen verbonden, laat ons niet los en roept ons bij onze naam. We mogen ons gekend, aangesproken weten door God die ons eerst heeft aangesproken. Het initiatief is van Hem uitgegaan en wij mogen antwoorden op zijn roepstem. Een prachtige boodschap om mee te nemen dit nieuwe jaar in: Je mag er zijn, je bent verbonden met God, omdat Hij zich met jouw verbonden heeft. Jezus - met deze naam trekken we ook het nieuwe jaar binnen. En daarmee kijken we God zelf in het gezicht. Als je bij je naam geroepen wordt, reageer je, zoek je contact met degene die jou roept. Je geeft antwoord in woorden en daden. Ook in 2017 ligt voor ons alle goeds besloten in de naam Jezus.

Amen.

Meditatief moment: orgelspel

Gemeentezang: Lied 512: 1, 2, 5 en 6
Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug

DIENST VAN HET ANTWOORD

Top2000 dienst is op zondag!

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

*Eeuwige, barmhartige God,
hier zijn wij,
mensen op de drempel van een nieuw jaar,
de één aarzelt, talmt,
de ander haast zich, de toekomst tegemoet.*

*Hier zijn wij, God,
hier nemen wij een moment van rust,
even geen beweging,
maar een uur van bezinning,
tijd om te danken voor wat was,
tijd om los te laten wat voorbij is,
tijd om hoop te vergaren en vooruit te blikken.*

*Hier zijn wij, God,
we zijn net de grens van oud naar nieuw overgestoken,
we dragen vele herinnering met ons mee,
geef dat wij het goede blijven koesteren
geef dat het pijnlijke zachter wordt
geef ons de moed en de kracht te accepteren wat was.*

*Hier zijn wij, God,
mensen,
nieuwsgierig naar wat komt,
maar ook een beetje huiverig voor het onbekende.
Geef ons een open blik, God,
open ons hart, onze handen,
geef ons lichtvoetigheid en speelsheid,
elegantie en ernst,
en schenk ons alle mogelijkheden voor een mooi 2017.*

Tussenspel

Stil gebed

Onze Vader

Delen van de bloemengroeten

Inzameling van de gaven

1. Diaconie!!!
2. Zie TS

Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

Gemeentezang (staande) slotlied: Lied 415: 1 en 2

Uitzending

Zegen:

*De Heer wenst je alle goeds,
Hij zegent je en zal je beschermen.
De Heer laat zijn licht over je schijnen
en zal goed voor je zijn.
De Heer denkt aan je en geeft je vrede.*

Gemeentezang: Lied 415:3

Orgelspel

Inzameling van de gaven bij de uitgang